

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გოდნის
სეპარატი

სეპარატი
ავტ. ველაშვილი

თბილისი

1961

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

თამაშის წესი

„ცოდნის წყარო“ შედგენილია ქართველი ელასიკოსებისა და თანამედროვე პოეტების ნაწარმოებებიდან ამოღებული ნაწყვეტებისაგან.

თითოეულ ბარათზე მოცემულია ცალკე სტროფი ან ტაეპი რომელიმე ნაწარმოებიდან. ბარათს აქვს რიგითი ნომერი. ბარათებს თან ერთვის სათამაშოში გამოყენებულ ნაწარმოებთა სია, რითაც უნდა შემოწმდეს მოთამაშეთა პასუხი.

ბარათები ურიგდებათ თამაშის მონაწილეებს, რომლებმაც უნდა გამოიცნონ, რომელი ნაწარმოებიდან არის ამოღებული მოცემული ნაწყვეტი და ვინაა მისი ავტორი. თამაშის ერთ-ერთი მონაწილე დანარჩენთა პასუხს ამოწმებს სიაში. თუ მოთამაშემ მხოლოდ ნაწარმოების ავტორი გამოიცნო, მას დაეწერება ერთი ქულა, ხოლო თუ ნაწარმოების სახელწოდებაც გამოიცნო, მასინ დაეწერება ორი ქულა. თამაშში გამარჯვებული აღმოჩნდება ის, ვინც სხვებზე ადრე დააგროვებს 20 ქულას.

რედაქტორი დ. ჯავახია
შემდგენელი ე. გელაშვილი

ИСТОЧНИК ЗНАНИИ

ფასი 60 კაპ.

ტირაჟი 10000

შეცვლა № 3340

საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს
საბავშვო და ახალგაზრდობის ლიტერატურის სახელმწიფო
გამომცემლობა „ნაკადული“ სტამბა-
თბილისი, ფერეცელაძის ქ. № 5.

Типография Государственного издательства
Министерства культуры Грузинской ССР
детской и юношеской литературы «Накадули»
Тбилиси, ул. Пурцеладзе № 5.

პასუხები

1. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
2. „ხელი წიფელი“ — ვაჟა-ფშაველა
3. „ჩენ, პოეტები საქართველოსი“ — გ. ტაბიძე
4. „მე შენმა ფიქრმა მიმარანდა“ — ბესიკი
5. „გოგჩა“ — ალ. ჭავჭავაძე
6. „სალამო გამოსალმებისა“ — ვრ. ორბელიანი
7. „მესმის, მესმის!“ — ი. ჭავჭავაძე
8. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
9. „კაცო ყაჩაღი“ — ი. ჭავჭავაძე
10. „პოეტი“ — აკ. წერეთელი
11. „სალამო გამოსალმებისა“ — ვრ. ორბელიანი
12. „მე და ღამე“ — გ. ტაბიძე
13. „მხედარი პირტაზია“ — გ. ლეონიძე
14. „გზა საბჭოეთში“ — სიმონ ჩიქოვანი
15. „სამშობლო“ — ირ. აბაშიძე
16. „გოგჩა“ — ალ. ჭავჭავაძე
17. „სიყვარულო, ძალსა შენსა“ — ალ. ჭავჭავაძე
18. „ალუდა ქვილეაური“ — ვაჟა-ფშაველა
19. „ვეუმღერ სამშობლოს“ — გ. ლეონიძე
20. „სტუმარ-მასპინძელი“ — ვაჟა-ფშაველა

21. „ფიქრნი მტკერის პირას“ — ნ. ბარათაშვილი
22. „პატარა კახი“ — აკ. წერეთელი
23. „ბაზალეთის ტბა“ — ი. ჭავჭავაძე
24. „წიწილა“ — ვაჟა-ფშაველა
25. „ლაშურა“ — აკ. წერეთელი
26. „დროშები, ჩქარა“ — გ. ტაბიძე
27. „სწავლა მოსწავლეთა“ — დ. გურამიშვილი
28. „სულო ბოროტო“ — ნ. ბარათაშვილი
29. „ქართველის დედას“ — ი. ჭავჭავაძე
30. „თორნიკე ერისთავი“ — აკ. წერეთელი
31. „ორი სიტყვა“ — ი. გრიშაშვილი
32. „გამზრდელი“ — აკ. წერეთელი
33. „მერანი“ — ნ. ბარათაშვილი
34. „სამშობლოსადმი“ — ი. გრიშაშვილი
35. „განთიადი“ — აკ. წერეთელი
36. „ბედი ქართლისა“ — ნ. ბარათაშვილი
37. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
38. „თორნიკე ერისთავი“ — აკ. წერეთელი
39. „ნანა“ — ი. ჭავჭავაძე
40. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
41. „კაკო ყაჩაღი“ — ი. ჭავჭავაძე
42. „გზოვე ტაძარი“ — ნ. ბარათაშვილი
43. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
44. „ლენინი“ — ა. შირცხულავა
45. „დამისხი, დამალევინე!“ — ვაჟა-ფშაველა
46. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
47. „აჩრდილი“ — ი. ჭავჭავაძე

48. „ჭალარა“ — ავ. წერეთელი
49. „ბედი ქართლისა“ — ნ. ბარათაშვილი
50. „თორნიკე ერისთავი“ — ავ. წერეთელი
51. „ბახტრიონი“ — ვაჟა-ფშაველა
52. „თქვენი ჭირიმე!“ — ავ. წერეთელი
53. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
54. „მას აქეთ, რაკი“ — ი. ჭავჭავაძე
55. „დაგვიანებული პასუხი აკაკის“ — ვაჟა-ფშაველა
56. „დამცვრელი ბრიგადები“ — ა. შირცხულავა
57. „თორნიკე ერისთავი“ — ავ. წერეთელი
58. „ჩემო კალამო“ — ი. ჭავჭავაძე
59. „პატარა კახი“ — ავ. წერეთელი
60. „როს ვუკვირდები...“ — ვაჟა-ფშაველა
61. „პასუხის პასუხი“ — ი. ჭავჭავაძე
62. „ეპ, დრონი, დრონი“ — ალ. ჭავჭავაძე
63. „კაკო ყაჩალი“ — ი. ჭავჭავაძე
64. „კომბაინი ბახტრიონთან“ — ირ. აბაშიძე
65. „ღამე მთაში“ — ვაჟა-ფშაველა
66. „ქართულის დედას“ — ი. ჭავჭავაძე
67. „ვეფხისტყაოსანი“ — შ. რუსთველი
68. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
69. „ტანო, ტატანო“ — ბესიკი
70. „სიმღერა დავით გურამიშვილზე“ — ს. ჩიქოვანი
71. „გამზრდელი“ — ავ. წერეთელი
72. „პოეტი“ — ი. ჭავჭავაძე
73. „ქართველი დედა“ — ს. ჩიქოვანი
74. „ქართლის ჭირი“ — დ. გურამიშვილი

ქართული ენის
სამეცნიერო ცენტრი

- 75. „სტუმარ-მასპინძელი“ — ვაჟა-ფშაველა
- 76. „სწავლა მოსწავლეთა“ — დ. გურამიშვილი
- 77. „რად ჰყვედრი კაცსა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 78. „შეერთდნენ ზღვები“ — ირ. აბაშიძე
- 79. „განთიადი“ — აკ. წერეთელი
- 80. „ბახტრიონი“ — ვაჟა-ფშაველა
- 81. „არწივა“ — ვაჟა-ფშაველა
- 82. „ყვარლის მთებს“ — ი. ჭავჭავაძე
- 83. „ფიჭვნი მტკერის პირას“ — ნ. ბარათაშვილი
- 84. „სწავლა მოსწავლეთა“ — დ. გურამიშვილი
- 85. „არ დაიდარდო დედაო“ — გ. ლეონიძე
- 86. „იარალის“ — გრ. ორბელიანი
- 87. „სულო ბოროტო“ — ნ. ბარათაშვილი
- 88. „ალუდა ქეთელაური“ — ვაჟა-ფშაველა
- 89. „მუშა და მუზა“ — ირ. ევდოშვილი
- 90. „შემოღამება მთაწმინდაზე“ — ნ. ბარათაშვილი
- 91. „შერანი“ — ნ. ბარათაშვილი
- 92. „კაკო ყაჩაღი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 93. „საფლავი მეფის ირაკლისა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 94. „ნანა“ — ი. ჭავჭავაძე
- 95. „კიდევაც ვნახე გაზაფხულს“ — ვაჟა-ფშაველა
- 96. „ბედი ქართლისა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 97. „ნანა“ — ი. ჭავჭავაძე
- 98. „მუშა“ — ი. ჭავჭავაძე
- 99. „სულო ბოროტო“ — ნ. ბარათაშვილი
- 100. „სამშობლო იუოს ჩვენი დიდება“ — ირ. აბაშიძე
- 101. „ჩონჯურს“ — ნ. ბარათაშვილი

- 102. „კაკო ყაჩაღი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 103. „სამშობლო იუოს ჩვენი დიდება“ — ირ. აბაშიძე
- 104. „რად ჰყვედრი კაცსა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 105. „მეფე დიმიტრი თავდადებული“ — ი. ჭავჭავაძე
- 106. „ჩემო მეგობართ“ — ნ. ბარათაშვილი
- 107. „თორნიკე ერისთავი“ — აკ. წერეთელი
- 108. „დაგვიანებული პასუხი აკაკის“ — ვაჟა-ფშაველა
- 109. „ბედი ქართლისა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 110. „გუთნის დედა“ — ი. ჭავჭავაძე
- 111. „ჩვენი მნათობი ცეცხლის ფერია“ — გ. ტაბიძე
- 112. „ბახტრიონი“ — ვაჟა-ფშაველა
- 113. „ქართვის დედას“ — ი. ჭავჭავაძე
- 114. „განდგვილი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 115. „რად ჰყვედრი კაცსა“ — ნ. ბარათაშვილი
- 116. „მეფე დიმიტრი თავდადებული“ — ი. ჭავჭავაძე
- 117. „გამარჯვების გაზაფხული“ — ი. გრიშაშვილი
- 118. „გავსწორდეთ, ბედო“ — ი. ჭავჭავაძე
- 119. „მეფე დიმიტრი თავდადებული“ — ი. ჭავჭავაძე
- 120. „შინ მოუსვლელო, სადა ხარ?“ — გ. ლეონიძე
- 121. „კაკო ყაჩაღი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 122. „აჩრდილი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 123. „დამსეტყვე, ცაო!“ — ვაჟა-ფშაველა
- 124. „ქართვის დედას“ — ი. ჭავჭავაძე
- 125. „ჩანჯურს“ — აკ. წერეთელი
- 126. „ქართვის დედას“ — ი. ჭავჭავაძე
- 127. „პოეტი“ — აკ. წერეთელი
- 128. „მერცხლის სიმღერა“ — ვაჟა-ფშაველა

- 129. „ვლადიმერ მაიაკოვსკი“ — გ. ლეონიძე
- 130. „შემოღამება მთაწმინდაზე“ — ნ. ბარათაშვილი
- 131. „პატარა კახი“ — აკ. წერეთელი
- 132. „ფშაველი ჯარისკაცის წერილი“ — ვაჟა-ფშაველა
- 133. „ღამურა“ — აკ. წერეთელი
- 134. „ანრდილი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 135. „სიმღერა დავით გურამიშვილზე“ — ს. ჩიქოვანი
- 136. „ჩანგური“ — აკ. წერეთელი
- 137. „ღამურა“ — აკ. წერეთელი
- 138. „ჩვენი შეველე მშვიდობაა“ — ი. გრიშაშვილი
- 139. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
- 140. „ჰე, მამულო!“ — გ. ტაბიძე
- 141. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
- 142. „იანიჩარი“ — ი. ჭავჭავაძე
- 143. „გუთნის დედა“ — ი. ჭავჭავაძე
- 144. „სადღეგრძელო“ — გრ. ორბელიანი
- 145. „განდეგილი“ — ი. ჭავჭავაძე

ეთერი გელაშვილი

ს

1

ამს მოეფარე მოეფრისათვის
თავი ჭირსა არ დაშრიდად,
გული მისცეს გულისათვის,
სიუფარული გზად და სიდად.

ბ

2

ანა უველა, რაც სძელია,
კაცისგან საწუნარია!
ათასს ცოცხალსა ბეურჯელა
ათჯერ სჯობს ერთი მკვდარია.

ღ

3

ავღკეო იქ, სადაც ქარიშხალია
და სისხლიანი დგას ანგელოსი,
ასაღ გრიგალებს ვწირავთ
სიცოცხლეს
ჩვენ, ზოეტები საქართველოსი!..

თ

4

ვით შენმა გულმა კარგად იცის:
ვარ შენით მკვდარი,
შენმან სურვილმან ჩამიღია
გული კლდე-ქვარი.

ს

5

ქაცა მჯდარა შალი მღალს
ტახტსა ამაყად,
წეალობთა და რისხვის ფრქვევით
მმართველი ერთა.

ს

6

სვა საქართველო სად არის,
რომელი კუთხე ქვეყნისა,
ერი—გულადა, ზურადი,
მებრძოლი შვიც ბედისა?!

ს

7

ღმობაცემს სოღმე ის სმა
და აღმიგზნებს იმედს გულში...
ღმერთო, ღმერთო! ეს სმა ტკბილი
გამაგანე ჩემს მამულში!

ჰ

8

ირსა შიგან გამაგრება
ასრე უნდა ვით ქვიტკირსა.

8

9

ამ ბედში მყოფი შენ მხად
მიგანსდეს—
ვბ ვერაფერი სივეარულია,
სიტყვა ის არის, გაცს ის უვეარდეს
ვინც ბედისაგან დაჩაგრულია.

9

10

ს გული, სარკელ ქსელი,
ბუნების ნათავსედია;
მხოლოდ მის სახეს განიყნებს,
რასაც შიგ ჩაუსყდია.

10

11

უმებრას მთანი მღუმარედ,
ცათამდის აუუდებულნი,
ქსხედან, ვით დეენი, სნეტაკის
ვინულგვირგვინით შექეულნი.

10

12

ხლა, როცა ამ სტრიქონს ვწერ,
შუალამე იწვის, დნება,
სიო, სარკმლით მონახური,
ზამთრის ზღაპარს შეუბნება.

11

13

კლავდნენ და არა ტედეობდი,
გპირობამ გატატულია...
შენ გზრდიდა დედის სადი რქე,
ღონე სამშობლოს გულისა!..

11

14

იღო ქვეყანა, სამშობლო ხარ
ჩემი მამულის,
დიღო მინდგრებო, შემავეარეთ
სწრაფი ბორბლები.
ღრომა მომეგება, მომრიაღე
და მეწამული
და მეც თქვენთან ვარ ჩემი მითი
და ჩემი ორბებით.

12

15

ულ განთიადი ანათებს,
სულ განთიადი მგონია...
ჩვენებრ დიადი სამშობლო
ჯერ ქვეყნად არვის ჰქონია.

12

16

ხო, ჩვენისა მომავლისაც
ნამდვილი სხტი;
მხოლოდ აწმეოზე რას დაბმულხარ,
სედევე ბრმობილო!

ს

იკვდილსა გლოვა უსდებოდა,
შეგარ მას—ტირილი დინაო,
ტეესა—ხარ-ირმის ნაფურენი,
ზოგ დროს—შუილიო მგლისაო.
ვაჟკაცსა—ომში სიკვდილი,
ხელში—ნატეის სმლისაო,
ომს—ლხინი გამარჯვებულთა
და დამარცხება მტრისაო.

ქ

ქნებან შევეე მონას კეოს,
შენგან ბრძენი ხელად რებდეს,
და ბუჯბუღსა რად უზრახვის,
რომ შენს კამო ვარდს შეჭყუდეს.

ა

ა მოსდრეკეს წარბადარუბლილსა,
ქედნაქანტებულს შთასაო.

მ

მულის ნათელი მე მიზოვნია,
ქართლის დიდების მე ვარ მნასველი;
სამშობლო—ჩემი გულის ფეთქება,
სამშობლო—ჩემი ლექსის სახელი.

ღ

ღიკვიანეს, ჯერ არსად სჩანან!
მაგრამ საღამურს თუ მოჰკრა ვური,
ანღამატურის ძაღლი გამოსწევს
აქეთკენ მიჯნურს სმა უცნაური.

მ

აინც რა არის ჩვენი ეოფა—
წუთი-სოფელი,
თუ არა ოდენ საწვაული
აღუესებელი.

მ

ორმა წიწილად წაიღო,
იმასდა "წიავ-წიავსა"
წიწილის თეთრი ბუმბული
ველად გაჰქონდა ნიავსა...

მ

ერ ერჩის თურმე მის მწვანეს
ვორც სიცხე, ვორცა ზამთარი,
და იმის მსიან ჩრდილებში
მუდამ გასაფხული არი.

ნ

25

ურავინ იხსაჲს სხვის ქურქსა
და ნუ სცვლის თვისსა ვნასა,
თორემ ბოლო დროს შაიშკის
ჩემსავით ცრემლთა დენასა.

მ

26

ავისუფლება სულს იხე მოსწყურდა,
ვით დაჭრილ ირშების გუნდს—
წუარო ანკარა

ს

27

წავლა სიკვდილზე შენია, მუდამ
შენთანა მყოფელი;
მას გეცდილების ვერაფერ, არ არის
გასაყოფელი.
სხვას ეველას მახე უცია, თავისა
გასაყოფელი,
თუ კაცსა ცოდნა არა აქვს,
გასტანჯავს წუთისოფელი.

ქ

28

არქვი რა უეპე, სად წარმიღე
სულის მშვიდობა,
რისთვის მომიკალ ემსწვილის ბრძნა
სარწმუნოება?

29

ქ

ინც მამულისთვის არ იმეტებს
თავისსა შვილსა,
მას შვილი თვისი, ჩემო კარგო,
არ ჰეჭარებია...

ს

30

მალზე უფრო ძლიერად სჭრის
ზატარა და რბილი ენა,
გაჭკვეთს ხვანჯსა უცნურების...
მისი ტყვეა ხშირად სმენა.

31

პ

ემს სამშობლოს მშინანს, მთიანს,
გამარჯვება მუდამ ჰქვიათ,
და რითმების სათვალავში
ორი სიტყვა გვქონდეს თავში,
ორი სიტყვა—ორი შეება—
„სამშობლო“ და „გამარჯვება“!

ქ

32

ენ სიკვდილის რა ღირსი ხარ?
სასიკვდილო მე ვარ მსოფლოდ,
რომ კაცად ვერ გამისრდისარ!

უ დავიმარსო ჩემსა მამულში,
ჩემთა წინაწართ საულაგებს შორის,
ნუ დამიტირთ სსტროფო გულისა,
ნუღა დაძეცეს ცრემლი მწუსარის.

ამჟობლოს დრომა, როგორც
ფოლადი,
ერთი ბისნიკეს ჩვენს გულებს
იკრებს...
გულო! მებრძოლებს გაუტოლადდი,
თოფის ლულასუ აწეობდე ფიქრებს!

გოსანი კრძობა შორევით
თვალს ავლებს არუმარესა
და გულისწასუს ნარნარად
უძღერის ტურუა მხარესა.

რის ქართველურად კიდუც შესძახებს,
არაგვო, მაც შენს ამწვანებულს მთებს,
და მერმე თუნდაც დაუტყვიანდეს,
იგი იძისთვის აღარ დაღონდეს!

იკვდილამდე ვის მოუკლავს
თავი კაცსა, მეცნიერსა?
რა მისჭირდეს, მაშინ უნდა
კონებანი კონიერსა!

აქართველოა ეს მხარე,
წილხვედრი დუთისა დედისა!..
ჭირში მაგარსა არ უუვარს
სუსტად მოდრეკა ქედისა.

ას დედის მუქე ტკბილი
შხამადაც შერგებიან,
მამულისთვის სიკვდილი
ვისაც დაზარებიან.

ას დედის მუქე ტკბილი
შხამადაც შერგებიან,
მამულისთვის სიკვდილი
ვისაც დაზარებიან.

ას დედის ძეგუ ტკბილი
შსამადაც შერგები,
მამულისთვის სიკვდილი
ვანაც დახარება.

ესი არის მამაცისა მოჭირვება,
ჭირთა თმენა.
არვის ძალ-უც სორციელსა
განგებისა გარდავლენსა.

ამის გუშაგი, მუდამ მუშენავი,
ძთვარე მუფურად მძლავრად ვიდოდა,
ძთებისა ვინვით ნაკვითი თაფი
იმის სხივებთან მუსხაივობდა.

ერლა აღმაგო სიუვარულმა კვლავად
ტამარი!
ვერსად აღვანთე დამოთძილი მისი
ლაშარი!
ესრეთ დამისო უკუღმართმა ნუგეშის
კარი,
და დავალ ობლად, ისევე შუირი,
მიუსაფარი!

ამარის დროშა გამაღვს,
შკერა დიდუბეს ლაქარი,
კახი ფარ-შუბით, თუმი სძლით,
ფშაგ-სვესურს ჰმენის აბჯარი.

აივლის კამი მტურვეით, სმაურით,
სულ სხვანაირი მოვა ცხოვრება,
მოვა სხვა ხალხი და სიუვარულით
შენს უკვდავ სახეს გამბორება!

ამისნი, დამალვენი! —
ჭაბუკობაში ვკვიროდი.
როცა მოფცადე სოფელი,
ჩემს უსინცხვაბას ვკვირობდი.

ე, მამულო სასერველო,
ვინ განსწნოს, რომ მის გული
არ ათროლდეს სინარული
აღტაცებითა ადვისილი?

მ

47

აფისუფლებავ, შენ ხარ კაცთა
ნათესაუფდარი,
შენ ხარ ჩაკრულის, წვალებულის
წმინდა საფარი.

ა

48

აჰ, რაღად მინდა სიცოცხლე
მე, აწმყო გამწარებულსა,
თუ ვინაც კვტრფი, ვინც მიუგარს,
ვსედავ მას აოხრებულსა?!

ა

49

ა ხელს—ჭერის ზატის ნასი
ბუღბული,
გალიაშა დატევევებული.

ნ

50

ურფინ გაჭებდავს, დატევევებულებს
რომ შიაუენოს შეურაცხუოფა!
ვაგეცვს რომ ბედი სსვას დაამონებს,
დასატანჯავად ისიც ვუოფა!

ს

51

მბობენ შააძებინა
სნეულსო ფუნსე დადგომა;
ვღირსებო ღუხუშისა
ღამარის კორსე შადგომა!

ნ

52

უ გაბიმტეუნებთ იმედსა,
სომ სეღავთ, აღარ ვტირი მე!
ღრო მოდის—ერთად ვიცინოთ!
ვიცინოთ, თქვენი ჭირიმე!

შ

53

აცი ჯაბანი რითა სჯობს დიაცსა,
ქსლისა მბეჭველსა?
სჯობს სსხელისა მოსვეჭა უოველსა
მოსხვეჭველსა.

შ

54

ენს ძარღვის ცემის მე უურს ვუკაღბ
სულკანაბული,
ღამე თენდება კერეთ სემი და დღე
ღამდება.

ადა? რა დემორტი გამიწურა
მარგალიტების მფლობელსა,
რომ თავის უმნო ფინთა
ვერას ვაგონებ მშობელსა?!
ბუღბუღისათვის გალობა
დაწუნია რომელსა?

ვენ კომუნიზმის ვაგებთ-ნიადგეს,
მიწა დროშების აღს დაუფარავს,
წიგნი შრომის დროს აგურია და
ბრძოლის დროს—ტყვიით სავსე
ეუხბარა.

ოვა დრო და თავს ბაძვებს,
იმ ჟაჟეს გასწევურს გმირთა-გმირი!..
სისარულად შეეცვლება
იმდენი ხნის გასაჭირი.

ემსგედ ამბობენ: "ის სიადეს
ქართოლისას ამბობს,
ჩვენს ცუდს არ მაღავს, ეგ სომ
ცხადი სიმულვილია!"
ბრიყნი ამბობენ, კარგი გული
კი მაშინვე სცნობს—
ამ სიმულვილში რაოდენიც
სიკვარულია!

ოგორც ქართველ ქალს, ჩუი ირაკლი
ქვეყნის სამსხვერპლოდ გამაიზრდია
და სხვა დედებთან მუც-ერთად ჩუი
მოვალეობა გადამხდია.

ოს ვუკვირდები თავისთავს
და არ ვემდური ქებადა:
მადღს დაფთული ათასობითა,
ცოდვა რამ მრჩება კერება,
მხრები შესმება, ვიზრდები,
ცად ვიწვე ასაფრენადა.

ტერობა ენის
ანს მტრობა ქვეყნის—
მაგ აზრისა ვართ თანახმა ჩვენა,
მაგრამა გობა,
ენისა მტრობა
—ბრალად ვის დაუღვათ, ჩვენა თუ
თქვენა?

საჯეთ: ზეობილმან უწვისა ტრობა?
საცა ვინდ ვიყო, მასთან ვარ მარად!
მე იგივე ვარ მარად და მარად!

ზ გაზაგერძელო, თავადის-შვილი
კარგი რა ზრის, ზვი რა ივოს!

ძვიდი გუთანიც, ძმვიდი სახნისიც
მამულს უწევდა მშობას, ძმვილდობას
და წლიდანწლამდე ძმობელ
საღნისთვის
იყო ხვანცა და იყო ძმვიდობაც.

ხვი მთას ჰმონებს, მთა — ხევსა,
წვალნი — ტყეს, ტყენი — მდინარეს,
უვაილნი — მიწას და მიწა —
თავის ზღსრდილთა მცენარეთ.

ქაგონებზე კაცთა სიუკარულს,
ძმობას, ერთობას, თავისუფლებას.

ღლოდ შეუარნეს მიწამან ერთგან
მოუქ და მსოფიანი,
სჯობს სიცოცხლესა ნაზრანსა
სიკვდილი სახელოვანი!

მირნო, მამულის მადიდნო,
თქვენა ხართ ჩვენი დიდება!
თქვენთა სახელთა ამაუად
წარმოთქვამს შთამომავლობა.

შცა შენ ღატომო, ვინღა ვკპოვო,
ხად გაუიზარდო?
უშენოდ ხილვა არვისი მსურს,
შვეიზარბო.

წვდავების წუაროს გვანძევს ხაღნი,
წური წუალში ჩაწუეთ და დამლოცეთ,
ან მოწუეტიეთ მწიფე სილი ბადის,
სორბლის სვაფი ანიავეთ კალოზე.

აღ ქვეყანას მიახნია
რჯულსე უფრო უმტკიცესად,
რომ განტყეს ის გეოჟა
სიკვდილამდე შენ საკენესად.

ამინ ციღამ ნანერწყალი
თუ აღმინთებს გუღში ცეცხლსა,
მაშინ ვიმღერ, მსოლოდ მაშინ
მოფსწმენდ ერსაც ტანჯვის ცრემლსა!

ამოდკარი ლეჩაქს გადმოისფრის,
გორის ცინით ახლაც უსმობს
მსუღარს:
მამულისთვის, ბრძოლა
მამულისთვის! —
ქარში რეკაჟს საქართველოს დედა!

აქმან უნდა თავიღვანეჟე საქე
კარგა მაისდინოს,
თორემ ბოლოს ვინ იქნების,
აჟსუდ ძრასკა დაციდინოს.

იაცს მუდამაც უსდება
გლოჟა ვაჟეზადის კარგისა.

კუკა უხმარ არს ბრიუვათვის,
კეკა ცოდნით მოისძარების.

ვით უკვდავება მძვენიერსა
სულში მდკომარებს,
მას ვერც შემთხვევა და ვერც
ხანი ვერ დააბერებს.

ენ საოცრების მსარე ხარ მართლაც
სამშობლოჟ!
ზღაპრულ ძაღლის და ღონის,
მე ახალ ზღვასთან, თბილისის
ზღვასთან
სიმღერა მესმის ვოლკის და ღონის.

ვდა-შვილობამ, ბევრს არ გთხოვ:
შენს მიწას მიძაბარეო!..
"ცა-ფიროს, სძელეთ-სურმუსტო,
ჩემო სამშობლო მსარყო!

ანედ დამქრალან ვარსკვლავებს,
ზირი ყმურვის შიუარესა,
მთანო, თაფ-ჩაჩქინანები,*
ფიქრს შინცუმიან შწარესა.

აბ, დედან თქვენსა, უოვებო,
ცუდ დროს ჩაეკვდავთ სელადა,
თორო ვნახავდი თქვენს ბუშბუულს
კამლილს, გაფანტულს ველადა!

შვიდობით, ჩემნო, თვალში
ცრემლით განგებთ თავსა...
უცხოეთიდან კვლავ მოტაწვდნთ
ჩემს გულს და თვალსა;
კვლავ გაბელიძებთ შორ ქვენიდამ
თქვენ ჩემი სული,
და დამწივებსცა სიუვარულით
ფუთქასა გული.

ბერამ რადგანაც კაცნი გეჭიბა—
შვილნი სოფლისა,
უნდა კიდევ მივსდით მას,
გვესმას მშობლისა,
არც კაცი ვარება, რომ ცოცხალი
მკვდარსა ვმსგავსოს,
იუოს სოფელში და სოფლისთვის
არა იბრუნვოს.

წავლის ძირი მწარე არის,
კენწეროში გატკბილვების.

უ გაუჭირდა სამშობლოს,
კვლავ ციცხლით დავიდაკებით,
ჩვენ გამოვამტკრევთ საფლავებს,
სმლით ქართლის მთებზე დავდგებით.

ა მშენიერი,
ცა მშობლიური
მარად ბრწეინვალე შე დავანათოდეს,
გაცხელეებულთა
ღვინისგან შუბლთა
კოჯრის ნიაჟი განკვიებრლებდეს.

წ

87

ვეულიც იეოს დღე იკი, რის
შენთა აღთქმათა
ბრძად მივანდობდი, ვუმსხვერპლიდი
ჩემთ გულისთქმათა!

მ

88

აგის მიწა-წყლის განწირვა
მნელი უოფილა მეტადა;
მაძაგვდავს დაუფერებოვარ,
გონი გამსდია რეტადა.

ს

89

იმსდალე არის განდევნილობა,
და შინასტერი—საფლავ-სამარე,
როგორ გიყვარდეს აბა სიკვდილი,
ოდეს სიცოცხლე ვერ შეიყვარე!

მ

90

ინახავთ სული, ვერეთ უმანკო,
მხურვალე ღოცვით მიქანცებულიძ
მას ჰკავდა მთვარე, ნახად შოარე,
დიკოგადასრით შუქიბინდული.

მ

91

უბად სომ მანინ არ ჩაივლის
ეს განწირული სულისკვეთება,
და გზა უგალი, შენგან თელილი,
მერანო ჩემო, მანინ დაჩეება.

ა

92

ართალია, მძაჲ, კაცს მოსწუინდება
მუნწი ცხოვრება ეს დასადონი,
მაცრამ იქ უველა გვიადგილდება,
სადაც ჩვენი ვართ-ჩვენი ბატონი!

ს

93

აღაც აქამდინ სკლით და ძაღით
ჭელობდა ქართუელი,
მენ სამუდრობო მოქალაქის
მართაუს აწ სელი!

ს

94

ინთუ ცეცხლით გული,
მტერსა დაჯცი მესად,
ან, ვით შვილი ვრთგული,
დააკვი მამულს მსწვერვლად!

იღვეც ვნახავ ცა სჭექდეს,
 თოვლის წილ წვიმა ცვიოდეს,
 ანოუიერებდეს მიწასა,
 მდინარეები სვოდეს,
 აღარვინ იტანჯებოდეს
 და აღარც ვინა ჰპიოდეს.

იღი ხანია გვაქვს ჩვენ ერთობა,
 მტკიცე კავშირი, სარწმუნოება, —
 მის მსურს, რომ მივცე შემკვიდრება,
 და მან მოსცეს ქართლს
 კეთილდღეობა.

ღსრულდები დიმილით —
 რომ მაშულს არ უბტუნებ
 და შენ შენის სიკვდილით
 მის სიკვდილი დასთრგუნებ.

გრეთ უბრალოდ გაუშვდები, —
 და ჩვენს სსოვნასა
 არაფერი არ მოაგონებს
 შენს "აქ" ეოვნასა.

ანუედი ჩემგან, ზოი, მადღურო,
 სულო ბოროტო!
 რა ვარ აწ სოფლად დაშთენილი
 უსაგნოდ მარტო.

იცოცხლეს ვაშა,
 მაგრამ სიკვდილიც
 ქართლისთვის როგორ
 გამოიჭირდება...
 ვინც დღეს დაუცვით მარადის
 ძილით,
 სამშობლო ივოს ჩვენ დიდება.

აგრამ სად ვნახო შენი დიმილი,
 სისარულითა გამოჩენილი?
 შე შენგან შესმის მოკლეულის გულის
 ოდენ ჩივილი!

ართალს სიტყვასაც არ მათქმევინებ,
 ფუ, შენს სამართალს, შენს
 სამსჯავროსა!

ისტვის რქმეფია ქართველს
ქართველი,
რომ მისი სვედრი ბრძოლა ეოფილა,
არვინ ჭეოლია სელკამართველი,
მაგრამ შერის მონად არ დამსობალა.

შეენიერება ნათელია, ^{არქანსული} სეცფელს ^{სიძინთა}
მოსული,
რომლით ნათლდება ეოფლი
კრძნობა, გული და სული,
და კაცთა შორის, ვით კერძოსა
ღვთაებობისა,
რად გრწამს არ იუოს საუკუნო
მადლი ტრფობისა.

ვინის კაცის თვალში ცრემლი
დიდსულაფობის შვილია.

ასაცილოა, ბერი კაცი,
რომ ემაწვილობდეს,
და საბრძლოა, როს ჭაბუკი
ბერიკაცობდეს.

ვიდ სამთავროს მოგვაგონებს
მოელვარე ის შვიდფური
და გვაძღერებს: "არ მომკვდარა,
კვილიკებს ისევ ვრი.

ზინც წინ მივალ, მაინცა,
არ შემინან შარისა,
გულს მ.სვენია სატადა
ენა შიისა და ბარისა.
მე არც ვრთს კილოს არ ვწუნობ,
თუა ქართველას გვარისა.

ადლობა ღმერთო, შესსა განგებს!
ერთს კაცს მომაძღებ ეოფლოთა
უფლებას
და მისს ერთ სიტყვას მონებენ ერნი,
განურწეველად, სულელნი, ბრძენნი.

ად მინდა სმალი, თუნდ იუოს მჭრელი,
თუ სიმართლისთვის დამა ჩღუნგდება.

112

გვდარია უგრძობი კაცი,
 უსახარლესი მკვდარზედა,
 მით რომე სიცოცხლე უდგას
 ხალის ვინულის ტანტზედა.

113

ოცხალი მოვალ, თუ არა და ისე
 მთავრდება...
 რომ ჩემს სიცოცხლეს ამჯობინო
 ჩემი სიკვდილი.

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

114

მენ როგორ სძლებს უწუთისოვლოდ!
 მერე იცი კი რა-რიც ტკბილია!
 აქ სიკვდილია, იქ კი სიცოცხლე,
 აქ ჭირია და იქ კი ღვინია.

111

უ მსოფლიოში კვლავ შორით შორად
 გიგანტიური ივრკვინებს ქნარი.
 ჩვენ იმ ვულკანთან ვიქნებით სწორად:
 გული, სიმღერა, შრიბა — აქ არი.

115

ილამაზეა ნიჭი მსოლოდ
 სორციელებს
 და ვით უვაფილი, თავის დროსე
 მსწრაფლად დაჭენების.
 აგრეთვე გულიც, მსოლოდ მისდა
 შენამსჭვალეები,
 ცვალებდია, წარმაფალი და
 უმტყცები!

116

ქმენ რაც ვინდა!.. მე არ გკითხავ, —
 რად გწადს მომკვეთო თავიო...
 სვავს ვინ ჰკითხავს, სისხლს რადა
 სვავო, რადა ხარ სვავიო?..

117

მე ეს თანხი სასაფხულო
 უვაგილებით ამიესია.
 გაიხარე, ჩემო გულო,
 გამარჯვების მაისია.

118

ენს დუღუგზედა აქამდის ვსტოდი,
 ბუერჯურ და ბუერჯურ შენ მე
 მამწუნე,
 ესლა დუღუგი მე მაქვს, აქ მოდი,
 მე დაუგრაფ და — შენ კი ისტუნე.

რ არას მკვდარი, ვინც მოჰკვდეს
და ხალხს შესწიროს დღენია,
მკვდრად იგი თქმულა, ვისაც აქ
სახელი არ დარჩენია.

თა უფრო გეტად ნათობდეს
შენი სამშობლოს დიდება,
მზე გმირის სმალსე მბრწყინავი
აზსადროს დაიბნდება!

ღესკაცის და უმის ლიტონი ბედი
ვერ, ვერ გასძლეხს ბატონის ხელში.

რომისა ახსნა—ეგ არის ტვირთი
ძღუვაშოსილის აი საუკუნის,
კაცთა დღუვისა დიადი ზვირთი
მაგ ახსნიხათვის მედგრადა იბრძვის.

ანამა ვცოცხლობ, გუელში ძაქეს,—
გეთილსა ვუწინდე ზიარად;
ვერ მივცემ მტერსა მამულსა
საჯიჯუნად, დასაზიანად...
ნუ გიგონებათ, დაულანძღი,—
ჯერ ისევა ვარ ფხიანად.

ოვიკლათ წარ'ულ დროებზედ
დარდი...
წვენ უნდა ვიდით ახლა სხვა
ვარსკვლავს.

ამიკვადეს მაშინ ენა,
თუ რომ ვისმე მიეფერო,
და გაბისმეს ეს მარჯვენა,
თუ სიმრუდით სიმთ ვაქდერო.

ნა, ამ დღისთვის გაგიზარდე.
მაულო, შიელი,
სიცოცხლე მივეც, რომ შეიძლოს
შენთვის სიკვდილა.

დესღაც ტამარს, იმ გაუქმებულს,
შეუღაბნოე შეჭკედლებია,
საიქიოსთვის ეს სააქაო
დაუთმია და გაჭმორებია.

მე, რა ლამაზად იღვიძებს ბუნება
მიძინებული!
დანუიღით... უური მიუკდით... არ
კესმით, ჰკალობს ბულებული?

ეს შენებრ მიწას დაუკურებ თვალთ,
რადგანაც ზეცა წამართვეს ძალით.

სთქვი თუ. ვისთვის შენ კისკასობ,
ვისთვის იწენ სიძარღვსა?
შენი რაა, რომ ამძვენებ
შენს დამღუპველ ოსმალეტსა.

ვალნი, მთით დაქანებულნი,
აღმასებრ უფსკრულს ჰსცვივიან,
თერგი ჰბრბის, თერგი ღრიალვებს,
კლდენი ბანს ვუბნებია.

რ მომიძარს ქარისა და თოვლისა,
უოველ ჩვენგანს ურქევ მიზნად ექნება
მხოლოდ შენთვის თავდადების
შეცნება:
მამელს გული! — უაირველეს
უოვლისა!

ივცით ნიჭსა გზა ფართო, თაყვანის-
ცემა ღირსებას:
ნიჭს აძლევს ზენა მხოლოდ კაცს
და არა გვარიშვილობას!

ვინი მეკვლე მშვიდობაა,
მეგობარო, საუჯარლო...
ვიღებ სასმისს, გრძნობით სავსეს
და მსურს, ეველა ვადღეგროქლო.

ნ

127

უ მეცხვავ, მნასო უცნურად,
ნურც გაიკვირევა ბრძნობასა,
სულ სხვა ჰეაეს სელისუფალი
ამ ჩემს გონება გრძნობასა.

ღ

აწეკე წვრილი ბარტყები,
დამეზრდებიან მალეო;
იფრენენ, იჭიკჭიკებენ
ლალად დღესა თუ სვალეო.

129

მ

მულდა მკონების ეაღბი გაღობა,
სიტყვათმრუშობა, ენამთერალობა!
— ეინული გიძევს წინ, თუ მელანი?
გამარბათებულ სიტყვებს იგონებ,
გულის ეიქნას გთხოვენ ეველანი
და არა მაქარწაურელ სტრიქონებს.

130

მ

ე შენსა მჭვრეტელს მავიწუდების
საწუთროება,
გულის-თქმა ჩემი შენს იქითა...
ემიებს სადგურს.

131

მ

ონას რად უნდა კრული სიცოცხლე?
ვისთვის ანათოს წმინდა ღამწარი?
სჯობს მონობაში გადადგაცებულს
თავისუფლების შებნაში მკვდარი.

132

მ

შეიდობით! დაჭკრეს საუვირსა,
ბეღაჟ შემასინ ბრძოლასე:
საჩხუბრად, სისხლის საღვრელად,
თოფის, ზარბაზნის სროლასე...
მხნედ მივალ, გურენ დაგცინებს
ღანარი შეილის ვოლასე.

133

მ

ადაგვარების მოსურნე
ბუნებისაგან კრულია,
მისი ზირადი ღირსება
ყოველგან დანატრულია.

134

მ

არად და ეველგან, საქართველოო,
შე ვარ შენთანა!..
მე ვარო მენი თანამღევი, უკვდავი
სული.

137

რულ იოს იმის სახელი,
ვინც დაჯგობს დედანასა,
თვის ტომს ჭაღალატობს და იმით
თვით ჭფიქრობს აღმაფრენასა.

135

ანკს ემებდი ბუნებაში გზნებით,
ბევრი კილო ჩაგონე კალამს.
შენი წიგნი წალკოტია ხმების,
შერთმული საქართველოს ვარამს.

136

ანგური საქართველოა,
სიმები ჩვენ ვართ უკულოა,
სხვადასხვა კუთხის მცხოვრები:
"ოღელა-ღელა-ღელაო!"

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
დიდაქტიკურ ხელსაწყოთა წარმოება

განათლების ქ. № 14

„სოფლის წყარო“

არტ. გი 085 — 173

ტირაჟი 10 000. ფასი 50 კპ.

თბილისი 1962 წ.

~~10000~~
~~66~~
~~60000~~

PX 4392/1

082/6

10cm